

KENNISFICHE INTERCULTURALITEIT

Versie 18/08/2021

 Centrum Ethiek
in de Sport

 SPORT.
VLAANDEREN

Inhoud

Omschrijving	2
Goede praktijken	5
Tools	5
Goede voorbeelden.....	7
Organisaties.....	11
Meer lezen.....	13

Omschrijving

Sport neemt een steeds belangrijkere plaats in binnen onze samenleving. Zij wordt meer en meer als middel bekeken om sociale integratie van minderheidsgroepen te bevorderen, zoals mensen met een migratieachtergrond.

Enerzijds dient sport dus als een middel tot integratie, maar anderzijds moet de sportsector er ook over waken om **discriminatie** binnen de eigen rangen zoveel mogelijk te beperken. Net als binnen de bredere samenleving heeft sport te kampen met racisme en discriminatie op basis van etniciteit, geloof of culturele achtergrond.

SOCIALE INCLUSIE EN SOCIALE EXCLUSIE

Via een inclusief beleid streef je naar een interculturele samenleving, terwijl een exclusief beleid voor een meer gescheiden samenleving zorgt.

Het doel is om via sport een meer inclusieve samenleving en gelijke deelnamekansen voor verschillende doelgroepen te creëren. Een inclusief beleid wil dezelfde mogelijkheden voor iedereen aanbieden, waarbij actieve participatie een sleutelement is. Een inclusieve sportclub hecht waarde aan diversiteit en is een spiegel van de lokale gemeenschap.

Tegenover het inclusief model, staat het exclusief model. Exclusie kan betekenen dat bepaalde doelgroepen door een gebrek aan middelen, rechten, goederen of diensten in de onmogelijkheid verkeren om deel te nemen aan activiteiten die voor het grootste deel van de bevolking wel beschikbaar zijn. Deze uitsluiting kan ook de ontwikkeling van sportclubs met exclusief leden met een migratieachtergrond in de hand werken.

INCLUSIE VAN MENSEN MET EEN MIGRATIEACHTERGROND/ETNISCH-CULTURELE MINDERHEDEN OP VERSCHILLENDE NIVEAUS

Sport is dus meer dan de loutere focus op prestaties, competitie en vaardigheden en heeft een bredere maatschappelijke rol te vervullen. Om de **integratie van etnisch-culturele minderheden** / mensen met een migratieachtergrond te bevorderen, dienen sportclubs op **drie niveaus** te werken.

Op het **preventieniveau** waken sportclubs over de morele en fysieke integriteit van hun leden.

Op het **participatieniveau** staat het recht op sporten centraal. Het is de taak van de sportclub om iedereen toegang te bieden en zo de participatie van etnisch-culturele minderheden te verhogen.

Tot slot is er het **kaderniveau**, wat inhoudt dat etnisch-culturele minderheden / mensen met een migratieachtergrond niet alleen op het veld maar ook in de bestuurskamer of in de dagelijkse werking van de club vertegenwoordigd zijn.

VERANTWOORDELIJKHEID VAN VERSCHILLENDE STAKEHOLDERS

Ondanks het grote vertrouwen in sport, is het **geen universeel medicijn** voor verschillende maatschappelijke problemen. We mogen er dan ook niet gemakshalve van uitgaan dat verhoogde sportparticipatie automatisch zal leiden tot sociale inclusie. Diversiteit op en naast het veld biedt heel wat kansen voor sociale interactie en cohesie, maar kan ook conflicten in de hand werken.

Om sociale inclusie te verwezenlijken is een **'level playing field'** van belang. Dit is een rechtvaardigheidsprincipe, een concept voor eerlijkheid. Het komt neer op het creëren van een situatie die eerlijk is voor iedereen, waar iedereen dezelfde mogelijkheden en kansen krijgt en waar de regels gelden voor iedereen.

Hiervoor dragen in de 1ste plaats **alle stakeholders** binnen sport hun verantwoordelijkheid. Denk hierbij maar aan nationale, regionale en lokale overheden, sportfederaties, sportclubs en Europese (sport)instituten/-initiatieven. Maar ook andere stakeholders zoals de media, etnisch-culturele verenigingen en – federaties en niet-sportorganisaties kunnen inzetten op sociale inclusie via sport. Zowel sport- als niet-sportactoren kunnen op vele manieren participatie bevorderen: het delen van kennis, het opleggen van regels, het verlenen van financiële en morele steun, het aanleveren van expertise, het promoten van evenementen, het aanbieden van trainingsprogramma's of het opbouwen van betrouwbare netwerken en samenwerkingsverbanden.

DIRECTE EN INDIRECTE DISCRIMINATIE

Binnen de sportwereld ligt de focus heel vaak op racistische uitingen (denk maar aan racistisch getinte gezangen binnen het stadion). Deze racistische incidenten zijn een vorm van **directe discriminatie**.

Een uitgewerkt beleid binnen de sport pakt echter alle vormen van discriminatie aan, en dus ook **indirecte discriminatie**. Indirecte discriminatie wil zeggen dat schijnbaar neutrale criteria, regels of praktijken toch iemand benadelen op basis van geslacht, gender, huidskleur, etniciteit, religie, cultuur, beperking, leeftijd of seksuele voorkeur. Denk hierbij maar aan mensen zonder papieren die niet mogen deelnemen aan competitiesport of het verbod op sporthoofddoeken.

WETENSCHAPPELIJK ONDERZOEK NAAR INTERCULTURALITEIT BINNEN SPORT

In Vlaanderen en internationaal is het onderzoek naar interculturaliteit binnen sport beperkt, maar er is een tendens merkbaar dat dit meer en meer aandacht krijgt.

Uit onderzoek van de KU Leuven (BMS studie 71, Scheerder e.a., 2020) blijkt dat vier op de tien clubs uit deze studie mensen met een migratieachtergrond niet bereiken. Dit geldt vooral voor kleine clubs (<61 leden). 55% van de clubs uit de studie geven aan dat zij minstens één maatregel nemen rond diversiteit. Een op vier clubs stellen iemand van het bestuur verantwoordelijk voor dit thema. Dit gebeurt vooral bij de grote clubs (> 200 leden). Een op vijf clubs organiseren specifieke acties. 15% van de clubs vermeldde diversiteit expliciet in hun beleidsplan. Multisportclubs stellen dan weer vaker iemand aan binnen het bestuur die verantwoordelijk is voor diversiteit. Uit het onderzoek blijkt ook dat zij ook vaker een apart budget vrijmaken voor diversiteitsacties dan unisportclubs.

Nederlands onderzoek toonde dan weer aan dat er **tussen etnisch-cultureel diverse groepen** verschillen kunnen zijn wat betreft de deelname aan sport. Zo hebben Antillianen en Surinamers een hogere participatiegraad dan Turken en Marokkanen. Niet alleen tussen groepen, maar ook **tussen sporten** blijkt een verschil in Nederland: er is een relatieve oververtegenwoordiging van etnisch-culturele minderheden / mensen met een migratieachtergrond binnen sporten als voetbal, vechtsporten, atletiek, aerobics en baseball en een relatieve ondervertegenwoordiging binnen sporten als volleybal, veldhockey, tennis, schaatsen en wielrennen. Het is voorlopig niet helemaal duidelijk wat de oorzaken hiervan zijn, maar de factor armoede kan hier wel een rol in spelen, evenals de succesvolle prestaties van enkele topsporters met een migratieachtergrond.

Over het algemeen duidt onderzoek er wel op dat **sportdeelname** bij etnisch-culturele minderheden / mensen met een migratieachtergrond lager ligt dan bij de brede bevolking, en dat vooral bij vrouwen en meisjes. Vooral de vertegenwoordiging in georganiseerde sporten is laag, terwijl deze vrouwen en meisjes wel relatief vaak in een niet- of anders georganiseerd verband met elkaar sporten.

Hoewel etnisch-culturele minderheden in sommige sporten oververtegenwoordigd zijn, heeft dit slechts een beperkte weerslag op de vertegenwoordiging in de dagelijkse werking en zeker niet binnen bestuursfuncties. We kunnen hier dan ook spreken over een '**glazen plafond**'. Exclusief etnisch-cultureel samengestelde clubs kunnen dan weer wel vaak terugvallen op een etnisch gekleurd bestuur.

Ook mag de (over-)vertegenwoordiging van etnisch-culturele minderheden binnen bepaalde professionele sporten onze **blik niet vertroebelen**. Ze tonen dan soms wel de mogelijkheid voor sociale mobiliteit aan, toch zijn het vaak valse getuigen van een open samenleving. Het kan ook clichébevestigend werken, zoals het idee dat mensen van een Afrikaanse afkomst meer aanleg hebben voor bepaalde sporten.

WETENSCHAPPELIJK ONDERZOEK NAAR DISCRIMINATIE IN SPORT

Het onderzoek in Vlaanderen naar discriminatie in sport beperkt zich meestal tot het voetbal. Een recente studie van de KU Leuven (Scheerder e.a., 2021) naar discriminatie in jeugdvoetbal tijdens de afgelopen twee seizoenen toont aan dat 75% van de ouders die deelnamen aan het onderzoek discriminatie opmerkte in het jeugdvoetbal (schelden, uitsluiten, kwetsende uitspraken). Bij één op de vier ouders ging het over discriminatie ten aanzien van hun eigen kind. 37% van de jeugdvoetballers binnen deze studie rapporteerden dat zij slachtoffer waren van discriminatie (gepest/uitgesloten worden o.b.v. genderidentiteit, geslacht, huidskleur, lichaam, seksuele geaardheid, beperking, religie, etniciteit/cultuur, moedertaal, kledij). De belangrijkste discriminatiegronden waren dik zijn en het hebben van een donkere huidskleur. Een op de tien jongeren tussen 18 en 20 jaar rapporteerde discriminatie o.b.v. seksuele geaardheid (meer bij meisjes dan jongens).

Er werd ook gevraagd naar de reactie van de respondenten (ouders en jongeren) wanneer zij geconfronteerd werden met discriminatie. Zes op de tien ouders gaf aan te reageren als zij discriminatie zien gebeuren. Meer dan één op vier jongeren die met discriminatie geconfronteerd worden, reageren niet en/of worden verdrietig.

Uit een thesisonderzoek van de VUB bij scheidsrechters in het voetbal bleek eveneens dat racisme nog vaak gebeurt op een voetbalveld. 22% van de scheidsrechters die deelnamen aan het onderzoek gaven aan dat zij zelf slachtoffer werden van racisme. 43% zag dit gebeuren ten aanzien van een andere scheidsrechter. Supporters waren meestal de aanstokers. 70% van de scheidsrechters uit het onderzoek waren getuige van racisme ten aanzien van spelers. In dit geval werden zowel spelers als supporters aangeduid als de aanstokers (Cnops e.a., 2020).

Tot slot toonde het thesisonderzoek van Van Kerckhoven uit 2019 aan dat supporters systematisch de rode duivels met migratieachtergrond onderwaarden ten aanzien van de spelers zonder migratieachtergrond. Dit zou volgens de onderzoeker wijzen op een vorm van 'onbewust racisme'.

Goede praktijken

Tools

VOETBALWOORDENBOEKJE EN SPELVORMEN

Samen met [vzw De Rand](#) ontwikkelde de [Koninklijke Belgische Voetbalbond](#) en [Voetbal Vlaanderen](#) het voetbalwoordenboekje in kader van het integratieproject voor vluchtelingen 'Iedereen op het veld'. Dit handig pocketformaatboekje wordt gebruikt door clubs om leden die de Nederlandse taal nog niet zo goed beheersen het Nederlands aan te leren via voetbal. Er werden ook extra spelvormen uitgewerkt als uitbreiding voor deze tool.

[Lees meer](#)

HANDLEIDING: DISCRIMINERENDE EN KWETSENDE SPREEKKOREN EN UITLATINGEN

In 2019 lanceerde de Pro League, de organisatie van het Belgisch profvoetbal, een handleiding over de aanpak van discriminerende en kwetsende spreekkoren en uitlatingen in voetbalstadions. De handleiding geeft meer info over de reglementering en wetgeving, daders en omstaanders, getuigenissen, aanpak door clubs en hoe je best omgaat met daders.

[Lees meer](#)

BROCHURE 'SCOREN MET DIVERSITEIT - VEELGESTELDE VRAGEN OVER ISLAM EN SPORT'

In deze brochure vind je concrete antwoorden op vragen over hoe je best omgaat met etnisch-culturele diversiteit binnen de sportclub.

[Lees meer](#)

WEBINAR VOETBAL VLAANDEREN 'DISCRIMINATIE EN GRENSOVERSCHRIJDEND GEDRAG: HOE REAGEREN ALS SCHEIDSRECHTER?'

In het kader van de opleiding voor scheidsrechters maakte Voetbal Vlaanderen een webinar over de rol van scheidsrechters bij de aanpak van discriminatie op het voetbalveld.

[Lees meer](#)

WEBSITE VSF 'LAAGDREMPELIGE SPORTCLUB'

De website 'Laagdrempelige sportclub', een initiatief van de Vlaamse Sportfederatie (VSF), richt zich op clubs die hun drempels willen verlagen. Vanuit een oplossingsgerichte benadering wordt gefocust op zes brede thema's: sportclubcultuur, communicatie, inschrijving, financiën, toegankelijkheid en clubbinding. Daarnaast biedt de website ook [20 taaltips](#).

[Lees meer](#)

E-LEARNING 'FOOTBALL INCLUDING REFUGEES IN EUROPE'

Het Erasmus+ project '[Football Including Refugees in Europe](#)' ontwikkelde een e-learning ('Massive Open Online Course/ MOOC) voor sportorganisaties over hoe je een sportinitiatief voor vluchtelingen en asielzoekers kan uitwerken. De Koninklijke Belgische Voetbalbond was partner van dit Europese project. Naast deze MOOC omvatte het project ook de uitwerking van een [handleiding met goede praktijken en wetenschappelijke informatie](#). Ook werd er financiële ondersteuning voorzien voor sportclubs in de Europese partnerlanden die voor de doelgroep een initiatief wilden opzetten.

[Lees meer](#)

INFOFICHE VSF 'VLUCHTELINGEN IN SPORTCLUBS'

De VSF ontwikkelde samen met enkele partners twee tools ter ondersteuning van sportclubs die met vragen zitten omtrent vluchtelingen in hun werking: een infofiche met krachtlijnen rond de aansluiting van een niet-Belg bij een sportclub, en een bundel met FAQs die antwoorden biedt op de meest gestelde vragen en onduidelijkheden die leven bij sportorganisaties.

[Lees meer](#)

BROCHURE START2SPORT SPORTING A EN ATLAS, INTEGRATIE & INBURGERING ANTWERPEN

Deze brochure is de vertaling van de praktijkervaring en expertise uit het participatieproject 'Start to sport: sportparticipatie van vijftigplussers van etnisch-culturele minderheden' naar een methode om te werken rond sportparticipatie van de doelgroep.

[Lees meer](#)

JES 'SPORT EXTENDED - AAN DE SLAG MET DE MAATSCHAPPELIJKE MEERWAARDE VAN SPORT IN STEDEN'

Jeugd en Stad (JES) heeft een uitgebreid gedocumenteerd instrument ontwikkeld omtrent de maatschappelijke rol van sport in steden. Met een positief verhaal wil JES clubs leren omgaan met stedelijke diversiteit en een kwetsbaar publiek. De focus ligt op het competentiegericht en participatief werken, vorming met een verlaagde drempel en het belang van sterke netwerken. Verder vind je er nog heel wat praktijkvoorbeelden, de oproep tot een verenigingsondersteuner en een wetenschappelijke insteek.

[Lees meer](#)

Goede voorbeelden

VLAAMSE ATLETIEKLIGA – RUN FREE

Met steun van de Europese Commissie rolt de VAL in samenwerking met Sport Vlaanderen, Huis van het Nederlands en Minor Ndako het driejarig inclusieproject 'Run free' uit gericht op nieuwkomers en asielzoekers. Het project focust op vier luiken: 1) Creëren van laagdrempelige loopgroepen; 2) Coachtraining voor nieuwkomers en voor bestaande loopbegeleiders; 3) Opleiding van loopbuddy's en 4) Taalstimulering.

[Lees meer](#)

VOETBAL VLAANDEREN - 'FUTBALISTA OP SCHOOL'

Via het meisjesvoetbalproject 'Futbalista op school' wil Voetbal Vlaanderen meisjes met een migratieachtergrond laten kennismaken met voetbal. Dit via de laagdrempelige organisatie van voetbalactiviteiten op scholen na de lesuren.

[Lees meer](#)

VOETBAL VLAANDEREN – IEDEREEN OP HET VELD

Met het project "Iedereen op het veld" wil Voetbal Vlaanderen de integratie van vluchtelingen en asielzoekers bevorderen via voetbal. Voetbal Vlaanderen doet dit samen met KBVB, ACFF, Pro league en dankzij de ondersteuning van Fedasil. Het project bestaat uit het delen van goede praktijken tussen clubs, het voorzien van de juiste informatie rond aansluiting, uitwerken van tools zoals het voetbalwoordenboekje en het voetbalmemoryspel. Daarnaast kunnen deelnemende clubs ook een kleine financiële tegemoetkoming krijgen als pilootclub.

[Lees meer](#)

VOETBAL VLAANDEREN EN KBVB – 'COME TOGETHER' ACTIEPLAN

Voetbal Vlaanderen en de KBVB lanceerden in 2021 een actieplan om diversiteit en inclusie in het voetbal te promoten en discriminatie aan te pakken. Het plan focust op vijf pijlers: Luisteren, Vertegenwoordigen, Opleiden, Meten en Communiceren. Er wordt o.a. werk gemaakt van de aanstelling van een inclusiemedewerker, de oprichting van een diversity board en een meldpunt.

[Lees meer](#)

KONINKLIJKE BELGISCHE VOETBALBOND – PODCAST 'POWER OF DIVERSITY IN FOOTBALL'

De KBVB ontwikkelde een podcastserie over diversiteit in het voetbal. Verschillende bekende gasten zoals CEO Peter Bossaert, bondscoaches Roberto Martinez en Ives Serneels, spelers Divock Origi en Cassandra Missipo en scheidsrechter Jonathan Lardot deden hun visie uit te doeken over de kracht van diversiteit, het aanpakken van discriminatie en de rol van

sportorganisaties. De podcast kan je beluisteren via het kanaal RBFA Talks op o.a. Spotify en Youtube.

[Lees meer](#)

CANVAS – DOCUMENTAIRE FC UNITED

In 2021 zond Canvas de spraakmakende documentaire FC United uit van Deklat vzw over racisme in het voetbal. De driedelige documentaire laat zowel spelers, scheidsrechters, bestuursleden als sportmedia aan het woord.

[Lees meer](#)

AANPASSING AAN ZAALVOETBALREGLEMENT LAAT SPEELSTERS MET HOOFDDOEK TOE

Mogen zaalvoetbalspelsters een hoofddoek dragen? Na een tussenkomst van Unia verduidelijkte de nationale federatie voor zaalvoetbal haar reglement. Een hoofddoek werd uiteindelijk toegelaten, zolang die aan bepaalde voorwaarden voldoet. Lees hier hoe de beslissing via wederzijds overleg tussen de federatie en Unia tot stand kwam.

[Lees meer](#)

TRAJECT 'SPORTPARTICIPATIE VAN MEISJES EN VROUWEN MET EEN ETNISCH-CULTUREEL DIVERSE ACHTERGROND'

Het traject sportparticipatie van meisjes en vrouwen met een etnisch-cultureel diverse achtergrond focust op een afgebakende doelgroep. Een groep die minder participeert aan sport en soms belemmeringen ervaart bij de deelname aan sport in een club. Een werkgroep vertegenwoordigd met alle Vlaamse sportactoren (Sport Vlaanderen, Netwerk Lokaal Sportbeleid (vroegere ISB), VSF, MOEV, VGC en Demos) ging hier concreet mee aan de slag. Het resultaat was een verdiepingstraject vertrekkende vanuit vijf diverse sportpraktijken.

[Lees meer](#)

DOCUMENTAIRE 'DE PLEINTJES'

De documentaire 'De Pleintjes' belicht de Antwerpse straatvoetbalcultuur. Het schetst een beeld van het sociale leven van veel jonge Antwerpenaren die vaak een diverse culturele achtergrond hebben. In de documentaire getuigen 10 personen over 'De Pleintjes', waaronder Moussa Dembélé, Radja en Riana Nainggolan, Matthias Schoenaerts en Karim Bachar.

[Lees meer](#)

EFDN - 'SHOW RACISM THE RED CARD'

Show Racism the Red Card is een educatief project van European Football for Development Network (EFDN) dat voetbal gebruikt om racisme te tackelen binnen de samenleving. Dit netwerk ontwikkelde opleidingspakketten voor scholen en clubs rond racisme en discriminatie

met lessen en activiteiten voor alle leeftijden. Deze worden geassisteerd door educatieve films waarin bekende voetballers prominent als rolmodel aan bod komen. [Club Brugge](#) rolt dit project uit in België.

[Lees meer](#)

CAMPAGNE UEFA 'EQUAL GAME'

UEFA heeft een beleid van nultolerantie tegen racisme en elke andere vorm van discriminatie. 'Equal Game' is hun communicatiecampagne die al deze initiatieven doorheen het jaar in de verf zet via reportages en communicatie tijdens UEFA wedstrijden. Jaarlijks staat de derde Europese speeldag in het teken van de strijd tegen discriminatie. Dan organiseert UEFA in samenwerking met FARE workshops, rondetafeldiscussies, voetbaltornooitjes en steunt het lokale burgerinitiatieven. Bij de start van elke wedstrijd werken ze met 'Equal game' banners, dragen de kapiteins een 'Equal game-kapiteinsband en tonen ze 'Equal game' video's.

[Lees meer](#)

SPORT AGAINST RACISM IRELAND

SARI ondersteunt sociale inclusie en positieve integratie door middel van sport. Deze organisatie werkt o.a. samen met scholen en vluchtelingengemeenschappen en organiseert workshops rond anti-discriminatie, interculturele sportevenementen en een 'Youth leaders youth development and employability' programma.

[Lees meer](#)

CNN DOCUMENTAIRE 'IT'S NOT BLACK AND WHITE'

CNN maakte in 2012 een documentaire over de geschiedenis van het racisme in het Engelse voetbal. De documentaire bespreekt de vooruitgang die werd geboekt in het voetbal doorheen de jaren, maar geeft ook aan dat er nog steeds veel racisme aanwezig is in het voetbal. Klik hier als je de [documentaire](#) integraal wil bekijken.

[Lees meer](#)

FOOTBALL UNITES, RACISM DIVIDES

Het project 'Football Unites, Racism Divides' (°1995, Sheffield) wil via voetbal mensen van diverse achtergrond samenbrengen en de participatie van etnische minderheden verhogen in het voetbal, zowel als speler, toeschouwer als werknemer. Met lokale clubs worden anti-racisme strategieën ontwikkeld en geïmplementeerd. Deze organisatie is partner van FARE network en Kick it Out.

[Lees meer](#)

INTERCULTURELE STRAATVOETBALLIGA 'BUNTKICKTGUT'

Buntkicktgut is een straatvoetbalcompetitie in Munchen dat jongeren van diverse culturele herkomst een zinvolle vrijetijdsbesteding wil geven en verschillende culturen met elkaar in contact wil brengen. Het project is ontstaan in vluchtelingen- en asielcentra, waar voetbal vaak de enige gemeenschappelijke taal is. Door de jarenlange continuïteit van de zomer- en wintercompetitie ontstaat er veel meer contact tussen de teams en zijn er kansen om op langere termijn met jongeren samen te werken.

[Lees meer](#)

Organisaties

BELGIË

UNIA

Unia is een onafhankelijk interfederaal openbare instelling gespecialiseerd in het gelijkkansenbeleid en het non-discriminatiebeleid.

www.unia.be

MINDERHEDENFORUM

Het Minderhedenforum vertegenwoordigt etnisch-culturele verenigingen in Vlaanderen en Brussel en geeft mensen met een migratieachtergrond een stem.

<http://www.minderhedenforum.be/>

DEMOS

Het kenniscentrum Demos houdt zich bezig met maatschappelijke en beleidsontwikkelingen in de sectoren cultuur, jeugdwerk en sport.

<http://www.demos.be/>

AGENTSCHAP INTEGRATIE & INBURGERING

Het Agentschap Integratie en Inburgering (AgII) ontstond in 2015 als een fusie van verschillende diensten en organisaties die actief zijn op het vlak van integratie, inburgering en oriëntering naar taallessen Nederlands. Als extern verzelfstandigd agentschap (EVA) van de Vlaamse overheid zijn dat hun voornaamste beleidsthema's.

<https://integratie-inburgering.be/nl>

SAMEN INBURGEREN

Samen Inburgeren is de naam van een Vlaams model van inburgeringscoaching, waarbij vrijwilligers zich engageren om inburgeraars te ondersteunen bij hun inburgeringsproces, want inburgeren doen we samen.

<http://www.sameninburgeren.be/>

STOP RACISM IN SPORT

Deze vzw werd opgericht door Thierry Witsel in 2020, de papa van Rode Duivel Axel Witsel, en heeft als doel om racisme in sport aan te pakken via campagne, opleiding en andere vormen van ondersteuning voor sportclubs.

<https://www.stopracisminsport.org/>

BUITENLAND

PLAY THE GAME

Play the Game is een internationaal conferentie- en communicatie-initiatief dat de ethische basis van sport wil versterken en democratie, transparantie en vrijheid van meningsuiting wil promoten binnen sport.

<http://www.playthegame.org/>

SPORTING EQUALS

Sporting Equals gaat voor een grotere sportbetrokkenheid bij kwetsbare gemeenschappen en dan vooral bij etnische minderheden in het Verenigd Koninkrijk.

<http://www.sportingequals.org.uk/>

FARE

FARE (Football Against Racism Europe) is een koepelorganisatie voor verschillende organisaties die voetbal zien als een middel om alle vormen van sociale ongelijkheid te tackelen.

<http://www.farenet.org/>

KICK IT OUT

Kick It Out is een campagne-gerichte organisatie en gaat de strijd aan tegen alle vormen van discriminatie binnen het voetbal. Daarvoor werkt het samen met voetbalautoriteiten, clubs, spelers en supporters.

<http://www.kickitout.org/>

SPORT AND CITIZENSHIP

Sport and Citizenship is een Europese denktank die sportbeleid analyseert en daarnaast onderzoek doet naar de sociale impact van sport. Deze denktank is betrokken bij verschillende Erasmus+ projecten rond inclusie.

<https://www.sportetcitoyennete.com/en/>

CITIES OF MIGRATION

Cities of Migrations wil goede voorbeelden van integratie tonen en innovatieve praktijken promoten die inclusie en stedelijke verrijking bevorderen.

<http://citiesofmigration.ca/>

Meer lezen

BMS STUDIES 89 – 93 - MIXED-METHODS ONDERZOEK NAAR DISCRIMINATIE IN HET BELGISCHE JEUGDVOETBAL

Scheerder, J., Huyge, E. & Corthouts, J. - [Lees meer](#)

DISCRIMINATIE WAARGENOMEN DOOR SCHEIDSRECHTERS

Robin Cnops - [Lees meer](#)

BMS STUDIE 71 - BAROMETER VAN SPORTCLUBS IN VLAANDEREN HET VLAAMSE SPORTCLUB PANEL (VSP4.0): DIVERSITEIT, SOCIALE INCLUSIE, BELEID EN SAMENWERKING (DEEL 4)

Scheerder, J., Corthouts, J., m.m.v. Seghers, J. - [Lees meer](#)

DISCRIMINATIE VAN ETNISCHE MINDERHEDEN EN NATIONALITEITSGEVOEL

Van Kerckhoven L - [Lees meer](#)

BMS STUDIE 44 - SOCIALE INCLUSIE EN VRIJWILLIGERSWERK ALS UITDAGINGEN VOOR SPORTCLUBS. VLAANDEREN IN VERGELIJKING MET NEGEN EUROPESE LANDEN

Scheerder, J., Claes, E. & Corthouts, J. - [Lees meer](#)

BMS STUDIE 33 - ZWARTE VOETBALSPELERS TUSSEN WITTE LIJNEN SOCIAALWETENSCHAPPELIJK ONDERZOEK NAAR RACIALE VERSCHILLEN IN DE BELGISCHE EERSTE VOETBALKLASSE

Corthouts, J. & Scheerder, J. - [Lees meer](#)

HOGE SPRONGEN, LAGE DREMPELS - HOE JESPO ALS JEUGDSPOORTORGANISATIE WERKT AAN (LANGDURIGE) PARTICIPATIE VAN KANSENGROEPEN EN DIVERSITEIT

Marc Theeboom, Mark Bogaerts, Arne Francq, Sofie Melis - [Lees meer](#)

SPORT EN INTERCULTURALITEIT

Hakim Benichou, Hilde Bekaert, Marc Boeckx , Sophie Cools, Gert Eeraerts, Pia Plasmans, Jan Thuy, Kim Van Caudenberg, Piet Van der Sypt, Eva Vonck - [Lees meer](#)

FIGHTING DISCRIMINATION IN SPORT – EUROPEAN PARLEMENT

Ivana Katsarova - [Lees meer](#)

CREATING A LEVEL PLAYING FIELD, SOCIAL INCLUSION OF MIGRANTS AND ETHNIC MINORITIES IN SPORT

Tamás Dóczi, Sophie Kammerer, Hanna-Mari Maijala, Zeno Nols, Heidi Pekkola, Melanie Strauch, Marc Theeboom - [Lees meer](#)

RESOLUTION OF THE IOC EXECUTIVE BOARD WITH REGARD TO RACISM AND INCLUSION

International Olympic Committee - [Lees meer](#)

RACISM, ETHNIC DISCRIMINATION AND EXCLUSION OF MIGRANTS AND MINORITIES IN SPORT

European Union Agency for Fundamental Rights - [Lees meer](#)

CULTURE, ETHNICITY AND SPORT MANAGEMENT: A NEW ZEALAND PERSPECTIVE

David R. Thomas & Lorna Dyll - [Lees meer](#)

SPORT AND OLYMPISM: UNIVERSALS AND MULTICULTURALISM.

Jim Parry - [Lees meer](#)

SPORT, IMMIGRATION AND MULTICULTURALITY: A CONCEPTUAL ANALYSIS.

Chris Kennett - [Lees meer](#)

SPORT AND MULTICULTURALISM: A EUROPEAN PERSPECTIVE.

Ian P. Henry - [Lees meer](#)

HOW A TURN TO CRITICAL RACE THEORY CAN CONTRIBUTE TO OUR UNDERSTANDING OF RACE [...] IN SPORT

Kevin Hylton - [Lees meer](#)

RACE RELATIONS, SOCIOLOGY OF SPORT AND THE NEW POLITICS OF RACE AND RACISM

Grant Jarvie & Irene Reid - [Lees meer](#)

THE ROLES OF SPORT AND EDUCATION IN THE SOCIAL INCLUSION OF ASYLUM SEEKERS AND REFUGEES

Mahfoud Amara, Dawn Aquilina, Elesa Argent, Moran Betzer-Tayar, Mick Green, Ian Henry, Fred Coalter & John Taylor - [Lees meer](#)